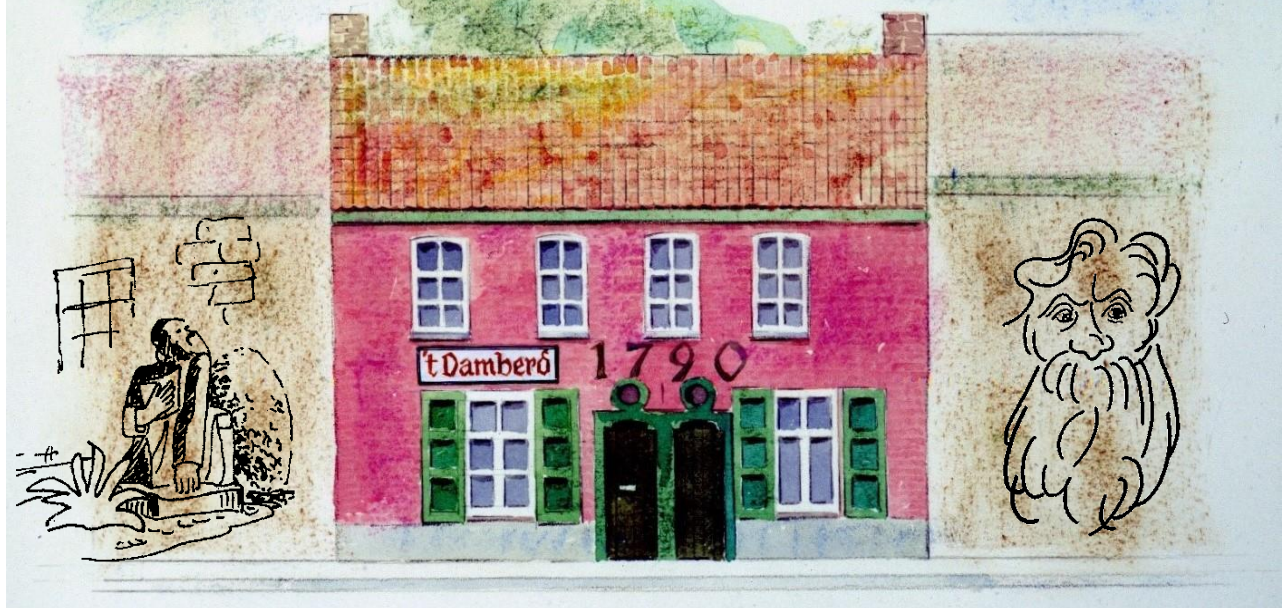

Nieuwsbrief 2024

Beste leden en sympathisanten,

Tijdens onze jaarlijkse rondleidingen van de vierde leerjaren van onze Deerlijkse scholen ervaren we aan het oorlogsmonument dat de oorlogen in Oekraïne, Gaza en andere die steeds maar het nieuws overheersen een impact hebben op deze jonge levens. Ze zijn er bij momenten echt mee bezig en... sommigen stelden vragen, vragen met een onderliggende angst. Angst die René De Clercq ook niet vreemd was.

Oorlog teistert. Alleroorden

Loert de dood op buit.

Krachten schrikken, heiligen moorden,

De wereld roeit haar eigen uit.

Arbeid, armoed, ziekte en zorgen

Verdwijnen voor den éénen angst.

De dagen duren, de nachten langst;

Wat brengt de morgen?

Wat brengt de morgen? Ook ons genootschap worstelt met deze gedachte.

Op 27 oktober 2023 was er in het Letterenhuis in Antwerpen een ontmoetingsdag voor literaire genootschappen en verenigingen uit Vlaanderen en Nederland, met als thema "Onze klassiekers leven" (meer hierover in de Nieuwsbrief). 62 literaire verenigingen en genootschappen waren daar aanwezig. Men stelde vast dat heel wat verenigingen slapende verenigingen zijn. Het ontbreekt hen aan vrijwilligers die de taak willen opnemen of verderzetten.

Het afgelopen werkjaar stond weer eens bol van allerlei activiteiten maar het wordt ook bij ons steeds moeilijker om dit met onze kleiner wordende groep vrijwilligers vol te houden.

Het genootschap slaagt erin jaarlijks jong en oud te betrekken in zijn activiteiten. Ook van buiten de gemeente komen er mensen op onze activiteiten af.

Een slapende vereniging zijn we dus zeker niet. Hoewel de gemiddelde leeftijd van de bestuursleden vrij hoog is, ontbreekt het hen niet aan enthousiasme. Zij werken met hart en ziel verder, kijken naar geen uur en staan heel het jaar paraat. De activiteit is bij momenten wel zwaar om dragen en verdient op zijn minst een steuntje in de rug.

Met genoeg bezorgen wij u onze jaarlijkse Nieuwsbrief, samen met een oproep tot vrijwillige financiële steun. Onze oprechte en hartelijke dank ervoor. Veel leesplezier.

U wordt lid vanaf 10 euro, erelid vanaf 15 euro en beschermend lid vanaf 25 euro.

BE49 4635 1470 1171 – KREDBEBB

René De Clercqgenootschap vzw Deerlijk

Inhoud

Opfrissen museum	2
Activiteitenkalender 2024	3
30 ^{ste} Vlaamse Zangavond	4
In memoriam Paul Tuts	4
Erfgoedzondag op 23 april 2023	5
Gedichtendag 2024	8
De schrijfster Virginie Loveling overleed op 1 december 1923	9
Activiteiten in de kijker	10
Ontmoetingsdag literaire genootschappen uit Vlaanderen en Nederland	12
Kunstendag voor Kinderen	15
800 ^{ste} voorstelling	15
Begegnungen mit Vlamen	16
Tamar en René De Clercq	18
Biografie Paul Van Ostaijen	19
Literatuur en muziek op de website van René De Clercq	20

Verantwoordelijke uitgever: het René De Clercqgenootschap vzw.

Eindredactie: Guido Malfait en Antoon Flo.

Secretariaat René De Clercqgenootschap vzw

Patrick Ravelingien,

Stationsstraat 121, 8540 Deerlijk

Website: <http://www.renedeclercq.be>

Info, bezoeken, rondleidingen, ...

E-mailadres: info@renedeclercq.be

Telefonisch contact: Sabine Degloire: 0475 24 34 63

Guido Malfait: 0476 91 98 29

*Wij zorgen ervoor dat uw vraag bij
de juiste medewerker terecht komt.*

Opfrissen van het museum

ACTIVITEITENKALENDER 2024

Donderdag 25 januari: Gedichtendag

In de scholen, de bibliotheek, d'Iefte en enkele winkels worden posters aangeboden met 3 gedichtjes uit "Onze Baby's", een bundel van 11 dierenversjes van René De Clercq telkens geïllustreerd met een mooie houtskooltekening van Sjoerd Kuperus, een Nederlands kunstenaar; een uitgave van 1920. Een bladwijzer met een selectie uit die gedichtjes ligt er gratis ter beschikking.

Vrijdag 23 februari: 30ste Vlaamse Zangavond om 19.30 uur in OC d'Iefte

Onder leiding van Egied Vandommele zingen wij samen mooie Vlaamse liederen. De samenzang wordt begeleid door een gelegenheidsorkest en ondersteund door zangkoor Volta.

Toegang + zangboekje + drankje: 5 €. Iedereen welkom. Breng vrienden en familie mee!

Zondag 21 april: Erfgoeddag met als thema "Thuis"

"Kom *thuis* in ons opgefrist museum." De vrijwilligers bieden u een koffie, een frisdrank, een pintje of een wijntje aan, desgewenst met een koekje of een gebakje en vertellen ondertussen hoe zij "thuis zijn" in het museum en die babbels kan gevarieerd zijn... zoals het "thuis" eraan toegaat.

Het museum is open van 14.00 uur tot 18.00 uur.

Van zondag 21 april tot zondag 25 oktober is het museum elke zondag open, toegang gratis

Niet alleen **elke zondag van 14.30 uur tot 18.00 uur**, maar ook elke dag kunt u, na afspraak, het museum bezoeken. U beleeft met een gids-verteller een hele brok boeiende geschiedenis.

In dat huis, gebouwd in 1790, gaat u 100 jaar en meer terug in de tijd. Naar een tijd zonder elektriciteit of modern comfort. U gelooft uw eigen ogen niet of denkt vol nostalgie aan uw prille kinderjaren.

Woensdag 12 juni: René De Clercqherdenking om 19 uur aan zijn graf

Elk jaar, op De Clercqs sterfdag 12 juni (1932) organiseert IC Dien, met ondersteuning van het René De Clercqgenootschap, een plechtigheid aan Renés graf. Een gelegenheidsspreker houdt een toespraak gevolgd door voordracht, samenzang en bloemenhulde.

Zondag 23 juni: Midzomermarkt

Een jaarlijks terugkerend volksfeest in het centrum van Deerlijk. Het museum wordt opnieuw wat het was bij de geboorte van René De Clercq: Estaminet Het Damberd. In het unieke kader van de herberg, gebouwd in 1790, kan je genieten van onze zelfgebakken taart, streekbier van het vat, accordeonmuziek, straatmuzikanten, muziek en zang op 75 toeren, en gezellige babbels.

Van 30 juni tot 20 oktober: elke zondagnamiddag tweedehands boekenmarkt in het museum.

U kunt er voor een prikje zeldzame mooie boeken, strips, lp's, video's, ... kopen.

Zondag 8 september: Open Monumentendag

Onze activiteiten voor kinderen

In september - oktober: vertelwandeling voor de vierde leerjaren

We behandelen de plaatselijke geschiedenis: kerk en retabel, Deerlijks Drie Groten, standbeelden, René De Clercqmuseum, merkwaardige gebouwen...

In november: verteltheater voor de derde kleuterklasjes

Bijna elke schooldag in november spelen wij in het museum voor de derde kleuterklasjes het verteltheater "Hoe leefden onze (over)grootouders?"

Dit doen we voor alle scholen uit de regio en met succes. Ieder jaar komen om en bij de 30 kleuterklassen kijken en luisteren naar de vertellingen van opa, oma, tante en nonkel.

Dertigste Vlaamse Zangavond

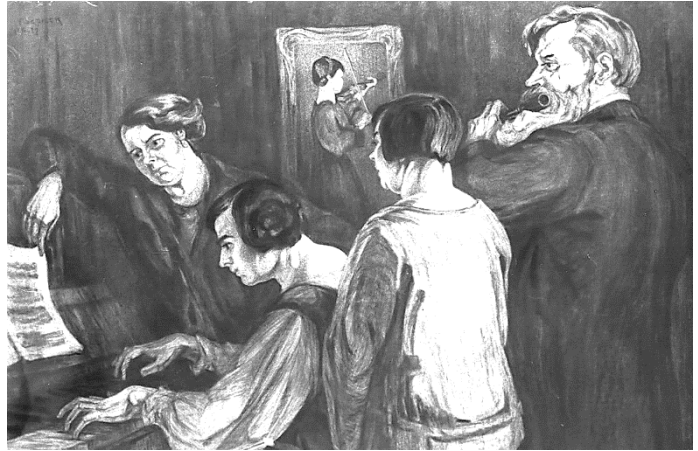
Rond de piano van René De Clercq

Rond de vleugelpiano van René De Clercq zingen we samen, onder leiding van Egied Vandommele, mooie Vlaamse liederen.

Op deze 'Vlaamse Zangavond' zorgt een gelegenheidsorkestje voor de muzikale begeleiding. Carine Viaene en Wim Vancauwenberghe, solisten zang en, voordracht, geven het beste van zichzelf. Het zangkoor Volta Deerlijk ondersteunt de samenzang en brengt ook enkele liederen.

Elke aanwezige krijgt een uitgebreide en verzorgde programmabrochure met tekst en muziek. Iedereen welkom.

Breng vrienden en familie mee!

*René De Clercq musiceert ten huize Pieck
Ria Vervoort aan de piano. Houtskooltekening van Adri Pieck*

Vrijdag 23 februari 2024 om 19.30 uur
in het OC d'lefte, Hoogstraat 122, 8540 Deerlijk

Toegang, zangboekje en drankje: 5 euro

Organisatie: vzw René De Clercqgenootschap, Deerlijk

In memoriam Paul Tuts

In de maand november moesten we afscheid nemen van onze vriend Paul Tuts.

Paul werd geboren in Neerwinden (Vlaams-Brabant) op 6 januari 1934 en overleed in Zwevegem op 10 november 2023. Hij was gehuwd met Angèle Draelants en vader van 4 kinderen, waarvan dochter Ann de figuur Doortje vertolkt in De Kampioenen.

Paul was tewerkgesteld als ingenieur bij de firma Bekaert en alomtewerkgesteld voor zijn vakken-nis en sociale ingesteldheid. Toen hij met pensioen ging was hij een van de bezielende krachten achter diverse culturele verenigingen bij de gepensioneerden van Bekaert.

Zo was hij actief bij de muziekclub, de notenclub (het zangkoor dat jaren actief deelnam aan de zangavonden Rond de piano van René De Clercq), de literatuurclub, ... Jaren heeft hij ook het gelegenheidsorkest van de zangavonden versterkt en begeleidde de zang met zijn gitaar.

Paul was creatief en maakte geregeld aangepaste teksten op bekende liederen. Hij was scherpzinnig, geëngageerd, mild, sociaal, een man met fijne humor.

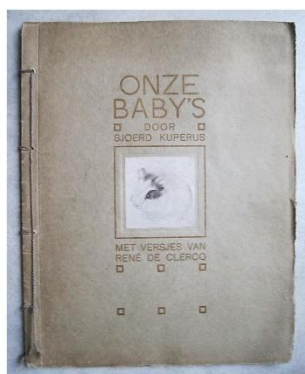
We zijn dankbaar dat hij zoveel jaren met ons heeft meegewerkt.

Onze oprechte deelneming aan de familie.

Erfgoedzondag op 23 april 2023 met als thema "Beestig".

Het René De Clercqgenootschap stelde in het museum vanaf Erfgoedzondag tot eind mei "Onze Baby's" voor, een bundel van 11 dierenversjes van René De Clercq telkens geïllustreerd met een mooie houtskooltekening van Sjoerd Kuperus, een Nederlands kunstenaar; een uitgave van 1920.

ERFGOEDAG 2023

ORIGINELE UITGAVE
UITGEVERSMATTHIAS
DE HOOGHE BRUG
AMSTERDAM - HERFST 1920
NV ELECTRICHE DRUKKERIJ
VOLHARDING
CULTUURBAAN 250 - ANTWERPEN

Ter ondersteuning van de tentoonstelling werd een gelegenhedsuitgave van "Onze Baby's" uitgebracht.

Zowel klein als groot werden uitgenodigd zich ook eens te wagen aan een dierenversje – dierengedichtje, eventueel geïllustreerd met een tekening van het betreffende "beestje" en dit op Erfgoedzondag te komen voordragen in het René De Clercqmuseum dat ter gelegenheid open was van 10.00 uur tot 18.00 uur. Reyenne, buurmeisje van het museum, was zo moedig ons haar gedichtje over de kat te komen voordragen. Enkele volwassenen volgden in de loop van de namiddag haar voorbeeld.

Tot einde mei konden zelfgemaakte dierenversjes, dierengedichten met een eventuele tekening nog altijd worden gedeponeerd in enkele centraal gelegen brievenbussen of digitaal op ons e-mailadres. Bij het afsluiten van de tentoonstelling hadden we toch zes dierengedichtjes in onze pc opgeslagen.

Allen werden tijdens de Midzomermarkt van zondag 18 juni 2023 in het café "Het Damberd" (het René De Clercqmuseum) beloond met een

Deerlijk- of aankoopbon van 25 euro aangevuld met heel wat extraatjes waaronder een exemplaar van de gelegenhedsuitgave van "Onze Baby's".

Aan allen een dikke proficiat.

Deze organisatie werd mede mogelijk gemaakt door samenwerking met de dienst Vrije Tijd en het Gemeentebestuur van Deerlijk. Onze oprechte dank voor de administratieve, materiële en financiële ondersteuning.

Geniet van de rijke fantasie en de prachtige illustraties van de ingezonden "Beestige" poëzie.

Zetternatuur

Wijmelbroek, het stukje natuur,
voor vrienden, kennissen en buur.

Tijvers, struiken, planten, bomen,
vogels vliegen, fluiten, komen.

Ze trippen, trappen in het rond,
ieder op zijn eigen stuk grond.

Hun koppeke gaat op en neer,
zij vertoeven daar maar steeds weer.

Bij't zoeken van graan en wormen,
een rink zingt vroeg in de morgen.

Tiktakkende specht op een boom,
madelief, boterbloem, een droom.

Waterpuffer in 't gele lis,
kikkers kwaken, 't water is fris.

Een houtduif roept en zingt een lied,
kom allen naar dit natuurgebied.

Een struikling voor ogen, oren,
en ieder zal het bekoren.

Derivane Frans

De kat houdt niet van de
regen want dan wordt zij nat.
Dat is ze snel zat.

Om te schuilen
vindt zij altijd ergens een gat.

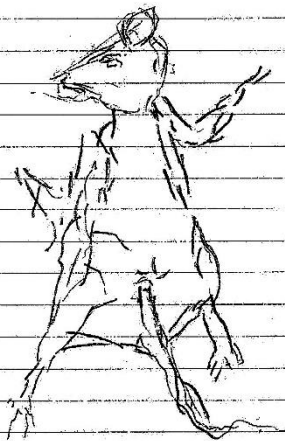
Dit zonder huilen.

Ze vond zij ooit een kleine rat
die ze snel opat.

Ze heeft de regen gegeven
en dat is voor haar een zegen.

Regenne Vranckx

2023

woorden vliegen
schijft blijft

verba voluit scripta
manent

Vranckx

KATTEN ZIJN BEESTEN

(geschreven in opdracht van Patrick R)

katten zijn beesten die zich niet laten temmen
ze krabben het behang los van de muren
ze zijn soms liever dan mijn lief
ze laten zich niet kennen

katten hoeft men geen grillen te leren
ze spelen onvoorzichtige muisjes dood
plukken vroege vogels uit hun veren
leggen zich dan voldaan op onze schoot
boven op de krant te ronken

als volleerde meisjes van de Aarschotstraat
zitten ze geduldig met neonlicht
in hun ogen achter hun ruiten
ze tonen ons hun buit en hun klauwen
ze willen hun bakje gevuld

bij poezen is het zoals bij mensen
de deur van de liefde gaat open en dicht
de kater, ach de kater
hij wil er meestal in
maar de kattin wil naar buiten

José Vandenbroucke

6 mei 2023

[Handwritten signature]

Het lieveheersbeestje

Torretje van de Lieve Heer,
zo naarstig lopend heen en weer,
waar was je al die maanden lang?
Voor kou en ijs misschien dan bang?

Maar in de lente, bij 't openen van 't raam,
verscholen in 't scharnier, één familie al te saam!
Met honderd zaten jullie dicht opeen,
beschut tegen 't gure weer, niet één ging heen!

Toen bij het zien van al dat licht,
werd het één en al vrolijk gezicht:
eentje uit de groep verliet het warme nest,
doch voor anderen leek het daar nog opperbest.

Het durvertje koos voor de start in grote vlucht,
vleugeltjes ontplooid, floep door de lucht!
Een wonder wat zo'n diertje doet,
ontdekkingsreis als welkomsgroet?

Je stapt op stengeltjes en draait zo elegant,
als nam een ballerina je heel goed bij de hand.
En komt een foute bocht, een verkeerde stap,
zijn daar je reddende vleugeltjes immer alert en rap!

Waar vlieg je heen? Waar zie 'k je t'rug?
Op 't raam? In 't gras? Plots op mijn rug?
Je vliegt en kruipt waarheen je wil,
en plots land 'j' op een roos, geruisloos stil.

Ach schattig kevertje, glanzend rood met bolletjes zo zwart,
je bent er eentje van mijn hart.
En strijk je nog eens op me neer,
is 't vast een knipoog van Ons Lieve Heer!

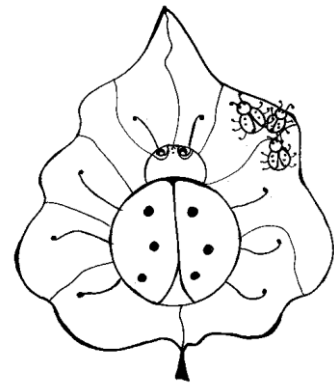
Carine Viaene

Vlindervis

Henk Naert

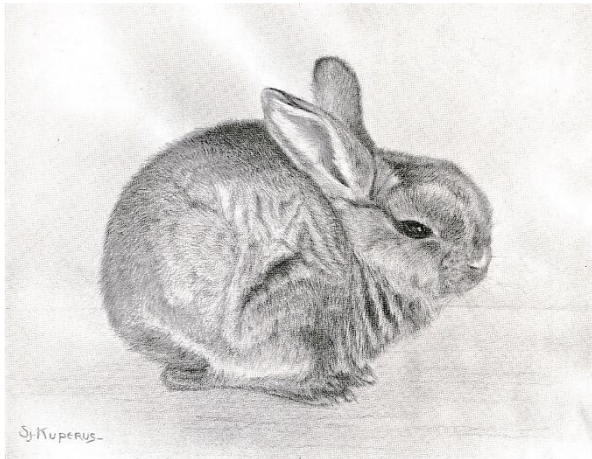
De vis zwemt
In de zee
Diep in het blauw
Zilver spiegeling van een zonnestraal
Op de parelmoeren schubben
Licht
Ster
Zwem je mee?

De bedenkers van hun "Beestjes". Frans, Carine, Reyenne, José en Jozef geflankeerd door Schepen Regine Rooryck en Guido Malfait van het Genootschap. Henk was verontschuldigd.

Guido

Gedichtendag 25 januari 2024

KONIJNTJE

Konijntje kan zijn oortjes stellen,
Konijntje kan zijn oogjes schuinen,
heeft al zeven springgezellen
om te hollen op de duinen.
Langoor, Schuinoog, Huppelbeentje
droomt nu in zijn eentje.

HONDEKE

Wat is er zoo leuk als een hondeke,
zoo lekker dwaas?
Een muiltje heet zijn mondeke.
Het kijkt als door een waas.
Wat is er zoo leuk als een hondeke?
Het zuigt en ligt een stondeke,
zoo lekker dwaas.

POES

Poes-poes-poes is thuis.
Wat kan bollen
zal ze rollen,
rukken lappen uit en lint.
Poes-poes-poes is thuis.

Poes-poes-poes is thuis.
Voor de krauwkens
van haar klauwkens,
vreest alleen een heel klein kind
en een oude muis.

**Gedichten van René De Clercq uit “Onze baby’s”, 1920, illustraties Sjoerd Kuperus.
Gratis aangeboden door het René De Clercqgenootschap, www.renedeclercq.be .**

De schrijfster Virginie Loveling overleed op 1 december 1923.

Honderd jaar later wordt ze geëerd en de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (KANTL) hield een colloquium. In de Boekentoren was er in december een expo.

Ze schreef een geheim oorlogsdagboek op gevaar voor eigen leven. Vele jaren lag dit ergens in de kelders van de Boekentoren, maar nu wordt dit als één van de strafste topstukken van Vlaanderen erkend.

Virginie Loveling (°Nevele 17 mei 1836) was de tante van Cyriel Buysse en familie van professor Julius Mac Leod en ook van professor Fredericq, die les gaf aan René De Clercq.

Op haar 75ste verjaardag valt haar in Gent een enorme viering in het Stadhuis te beurt, met meer dan honderd verenigingen die in stoet opstappen en een volksbal op de Kouter... Ze werd rondgereden in een koets door Gent, geëscorteerd door René De Clercq, die toen ook de feestrede hield.

Sabine

Zoekt u een boeiende activiteit voor familie, vereniging, vrienden of collega's?

Bezoek aan het geboortehuis van René De Clercq, nu zijn museum.

Een gids verrast u met straffe en ongelooflijke verhalen.

Het turbulente leven van De Clercq. Hoe leefden onze (over)grootouders?

Het aanbod is veelzijdig en in overleg past de gids zich aan naargelang de interesses en/of leeftijd van de bezoekers.

Dit bezoek duurt ongeveer 75 minuten (maximum 25 deelnemers).

Bezoek aan onze kerk met het unieke Sint-Columbaretabel.

Een beeldverhaal uit de jaren 1500 over het leven van de Heilige Columba, heilige of heks, waarheid of legende?

Dit bezoek duurt ongeveer 60 minuten (maximum 35 deelnemers).

Niet tijdens de erediensten.

Deze gidsbeurten kosten elk 30 euro per groep.

Beide beurten kunnen ook gecombineerd worden (maximum 25 deelnemers).

In overleg kan er eveneens een rondleiding op maat worden geregeld.

Info: info@renedeclercq.be

Telefoon: Sabine 0475 24 34 63 - Guido 0476 91 98 29

Activiteiten in de kijker

Vlaamse Zangavond

Herdenking overlijden René De Clercq

Organisatie: Vlaamse Culturele Kring Ic Dien
Met ondersteuning van het René De Clercqgenootschap.

Gelegenheidstoespraak: Milo Pieters

Poëzie: Patrick Buysschaert

Muzikale omfijsting: KPZ Sint-Lodewijk

Vrede

Vrede heet heilig, de vreedzame laf;
en kruisen, en sterren,
als blaren ten herfsttijd regenen ze af.
Een kruis op een borst, een kuis op een graf.
De aarde is zoo dof in de sterren.

René De Clercq (uit De volkeren hollen)

Historische leerwandeling door Deerlijk

In het kader van ons WO-thema "speuren naar sporen uit het verleden" kregen we, onder de deskundigheid van twee ervaren, plaatselijke gidsen, een rondleiding door het centrum van Deerlijk. We maakten kennis met de historiek van de Sint-Columbakerk, het verhaal achter het retabel en wetenswaardigheden over Hugo Verriest en Pieter-Jan Renier. We brachten ook een bezoek aan het René Declercq-museum waar we verhalen te horen kregen over het leven en werk van René Declercq. Het was een leerrijke en boeiende namiddag!

Aan het oorlogsmonument waar duidelijk werd welke impact de dagelijkse beelden hebben van de oorlogen in Oekraïne, Gaza en andere op deze jonge levens. Ze zijn er bij momenten echt mee bezig en... sommigen stelden vragen, vragen met een onderliggende angst.

Midzomermarkt

Muziek is de rode draad tijdens de Midzomermarkt met gelegenhedenorkestjes en Jeanette is met haar accordeon al vele jaren een vaste waarde.

Geen bananen... maar boeken in deze dozen en containers vergemakkelijken het opstellen van de boekenmarkt.

Boekenmarkt en Kerststal

... en nog zoveel meer waar geen foto's worden genomen...

Ontmoetingsdag literaire genootschappen uit Vlaanderen en Nederland

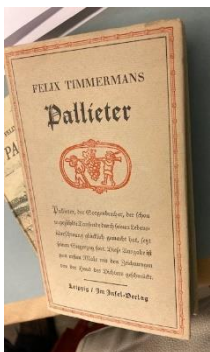
Op 27 oktober 2023 trokken Antoon Flo en ik naar het Letterenhuis in Antwerpen. We hadden geen flauw idee van wat ons te wachten stond. We wilden die dag wel alles meenemen wat we op ons pad zouden vinden. Zo'n twee maanden voordien hadden we ons al ingeschreven, elk voor een andere rondleiding en voor een afzonderlijke workshop.

In de voormiddag koos Antoon voor de rondleiding erfgoedbibliotheek. Zo kon hij de verschillende zalen van het huis bewonderen. Vooral het pronkstuk, de Nottebohmzaal, een verborgen pareltje in het letterenhuis, maakte veel indruk. Jammer genoeg is die zaal niet altijd toegankelijk voor het grote publiek. Daar worden 150.000 boeken bewaard in een historische adembenemende setting.

De erfgoedbibliotheek zelf dateert al van 1481. Toen schonk de stadsadvocaat Willem Pauwels zijn verzameling van 41 boeken aan de stad Antwerpen. In de loop der jaren waren er tal van turbulenties door brand, oorlogen en bezettingen, en mede daardoor kreeg de bibliotheek diverse plaatsen toegewezen in de stad, tot ze in 1879 naar de huidige locatie verhuisde. Momenteel bevat ze meer dan een miljoen volumes. De Nottebohmzaal zelf dankt haar naam aan de Antwerpse mecenas Oscar Nottebohm (1865-1935), een telg uit een Duitse koopmansfamilie. Hij liet aanzienlijke geldsommen na aan het dotatiefonds, een vereniging van mecenasen die mee bijdraagt aan de financiering.

Ikzelf had ingetekend voor een rondleiding in het depothuis, een afdeling van het letterenhuis, waar tal van historische documenten rond literatuur bewaard worden. De begeleider beperkte zich tot het bespreken van een gedeelte erfgoedmateriaal van Stijn Streuvels, vooral notities en wat foto's, en daarnaast kwam ook het boek *Pallieter* van Felix Timmermans met wat tekeningen van hem aan bod. Die zaken lagen al voor ons uitgestald op een demonstratietafel. We kregen een uitgebreid verhaal over Streuvels te horen, vooral over zijn grote unieke fotocollectie. In 2021, bij de viering Stijn Streuvels 150 jaar, had het Letterenhuis een tentoonstelling opgezet rond "ogen kijken". Dat lag blijkbaar nog fris in het geheugen van onze gids. Ik waande me plots eerder in het Lijsternest...

Op mijn vraag of er ook erfgoedmateriaal rond René De Clercq in bewaring lag, kon hij niet meteen antwoorden, maar hij dacht van wel. De archivaris - of wie de man ook was - had blijkbaar zijn les niet goed voorbereid. Hij wist duidelijk niet welke genootschappen hij die dag zou ontvangen. Toen ik hem een technische vraag stelde, over de temperatuur waaraan zo een opslagplaats moet voldoen, kreeg ik wel meteen een glashelder antwoord: altijd dezelfde temperatuur proberen te behouden, best ergens tussen 15 en 20 graden. We keken nog eens door de lege gangen van het depotlabyrint en voegden ons toen weer bij de grotere groep. Tijd voor de lunch.

In de namiddag sloot Antoon zich aan bij de workshop "Zet eens een andere bril op". In die werkgroep keken ze niet zozeer naar de problemen en hindernissen waar vele genootschappen mee te maken krijgen, maar naar de talloze mogelijkheden. Voor Antoon was het resultaat van de besprekingen nochtans eerder teleurstellend. Het beantwoordde duidelijk niet aan zijn verwachtingen. Ik koos voor het thema "literaire genootschappen in eigenheid verbonden". Op zich vond ik het een boeiend onderwerp, maar al gauw werd me duidelijk dat de barslechte akoestiek in de zaal, waar we op vraag van de organisator in kleine kringen dicht bijeen zaten, het ons onmogelijk maakte om vlot van gedachten te wisselen. We kwamen er zelfs niet toe om ieder zijn genootschap en werkwijze aan elkaar te laten voorstellen. De organisatoren wisten van dit euvel, maar ze konden er zelf blijkbaar niets aan doen. Ik hoorde wel van een vrouw die het huis van Herman Teirlinck vertegenwoordigde, dat het voor hen erg moeilijk is om mensen te bereiken, vermoedelijk omdat het huis zich in de Brusselse regio bevindt. Een man met een vérdagende stem probeerde de boel nog te redden, maar ook hij kwam met moeite uit de startblokken... Na zo'n 20 minuten moest de groep doorschuiven naar een andere tafel en het scenario begon opnieuw. Zo vloog de tijd voorbij.

Met verschillende genootschappen hadden we wel persoonlijk contact tijdens de staande broodjesmaaltijd. De meeste genootschappen waar we een babbel mee hadden, waren Nederlanders: De Franz Kafka-kring, de Pierre Kemp-stichting, het Nederlandse Tolkiengenootschap. Bij de afsluiting van de avond kwam een man op mijn badge af en vroeg of ik misschien een kleindochter van René De Clercq was. Hij was namelijk op zoek naar een ontbrekend puzzelstukje... Ik keek hem vragend aan. Of De Clercq Duits gedoceerd had in Amsterdam tijdens de eerste wereldoorlog... Hij had indertijd zoveel lof over die onbekende lesgever gehoord en was er al een hele tijd naar op zoek! Dolgelukkig ging hij naar huis. Zijn puzzel was eindelijk helemaal af.

Ook wij waren tevreden. We hebben, mede door bepaalde contacten die dag, interessante informatie gekregen, zoals waar we jaarlijkse subsidies kunnen aanvragen, en heel misschien komt er ooit nog een podcast over René De Clercq op Klara?!...

Onder meer De Standaard schreef nadien een interessant artikel over de Ontmoetingsdag, en uiteraard wijdde ook het Online Tijdschrift voor Taal- en Letterkunde er nadien veel aandacht aan. Hierna kan je hun artikel van de Redactie Neerlandistiek lezen: een mooie aanvulling bovenop onze persoonlijke ervaringen van dit toch wel mooie initiatief.

Hilde

Liliane Waanders die haar relaas geeft over de workshop "literaire genootschappen in eigenheid verbonden".

De gastheer moderator Reinaert de Vos

Bijna 50 literaire genootschappen met elkaar werkend aan een mooie toekomst

31 oktober 2023 door [Redactie Neerlandistiek](#) [Reageer](#)

“In het Letterenhuis te Antwerpen vond afgelopen vrijdag 27 oktober de Ontmoetingsdag “Onze Klassieken Leven” plaats. In een uitstekende sfeer, o.a. door moderator Reinaert de Vos, werden in verscheidene werkgroepen door alle ruim 120 deelnemers uit Vlaanderen en Nederland actief met elkaar ideeën uitgewerkt om voortaan meer samen te werken. Dat onder het motto: Samen slimmer, samen sterker. Met o.a. diverse deskundige presentaties (waaronder die van Bart de Wever, burgemeester van Antwerpen), bezoeken aan de depotschatten van het Letterenhuis en aan de Erfgoed Bibliotheek Hendrik Conscience, werd de basis gelegd voor een zeer geanimeerd ontmoetingsplatform en de talloze voorstellen om, met behoud van de eigen identiteit, te gaan bouwen aan incidentele en vooral ook gestructureerde nieuwe verbanden.

Wim Huijser overhandigt zijn boek ‘Het Genootschap’ aan organisator Mari de Kort.

“De activiteitenwerkgroep Ondineke van het Louis Paul Boon Genootschap, de KANTL en het Letterenhuis hebben, o.a. gesteund door De burens/ Grensverleggers met dit unieke evenement een prachtige basis gelegd voor een gezonde toekomst van literaire genootschappen, stichtingen en verenigingen uit Nederland en Vlaanderen. Organisaties rondom overleden of nog schrijvende auteurs afkomstig uit ons eigen taalgebied (Bomans, Vestdijk, F. Springer, Lampo, De Pillecyn, Couperus, Du Perron, Ter Braak, Streuvels enz.,) maar ook van beroemde buitenlandse schrijvers als Paustovski, Lewis Carroll, Proust, Kafka en Tolkien kwamen hier voor de eerste maal in de geschiedenis in zo’n grote verscheidenheid en getale bijeen. Het al decennialang wijdverbreide vooroordeel dat literaire genootschappen langzaam maar zeker de palliatieve fase in zouden sukkelen, werd als een vervelend misverstand gezien en daarom in de prullenbak gesmeten. Immers: met de juiste, deels gezamenlijke aanpak is er niet slechts een gisteren of vandaag, maar ook een overmorgen voor literaire organisaties. Het dreigende gevaar dat vele van hen hetzelfde lot beschoren zou zijn als rijdende melkboeren en gezellige buurtwinkels kan zonder enige twijfel worden afgewend.

“Het is nu tijd de geuite woorden om te zetten in daden. Want “Onze Klassieken Leven.” Tijdens deze Ontmoetingsdag werd ook het nieuwe boek van Wim Huijser voorgesteld met de uitermate passende titel “Het Genootschap”; in romanvorm een boeiende kijk op het reilen en zeilen van een imaginair literair genootschap in deze tijd.”

Kunstendag voor Kinderen.

Kunstendag voor Kinderen is de cultuurhoogdag op maat van gezinnen. Het feest vindt elke derde zondag van november plaats. Het opzet is eenvoudig: kunst- en cultuurhuizen bieden op die dag activiteiten aan die kinderen tot 12 jaar (en hun familie) in contact brengen met kunst en/of met kunstenaars. De kinderen nemen deel aan concerten, dans-, film-, circus- en muziekvoorstellingen, rondleidingen en workshops. Kunstendag voor Kinderen wordt ondersteund door de Vlaamse minister van Cultuur. Het initiatief wil het draagvlak voor de kunsten verbreden door in te zetten op kinderen als nieuw publiek.

Met deze uitnodiging voor ogen en daar het genootschap in november volop in de flow zit met het verteltheater voor de kleuters hebben we ons met het thema van het kleutertheater *"Ga mee terug in de tijd! Hoe leefden onze voorouders? In een oud huisje, dat al sinds 1790 bestaat, nemen oma's, opa's, nonkels en tantes je mee op een spannende reis terug in de tijd."* ingeschreven voor deze Kunstendag voor Kinderen. Vrije Tijd Deerlijk hielp ons met het op punt stellen van de plaatselijke promotie en de inschrijvingen. Kunstendag voor Kinderen bezorgde ons affiches, wimpels en stickers.

In twee voorstellingen (er waren er drie voorzien) kregen we 25 kinderen vergezeld van 21 volwassenen over de vloer. Weliswaar een matige opkomst maar alle aanwezigen zowel klein als groot gingen met een tevreden gevoel naar huis.

Om in de geest van Kunstendag te blijven hadden we voor de kinderen nog enige kleurplaten voorzien. De begeleiders werden enkele gedichten aangeboden uit de bundel *De Clercq Ongebonden*.

Guido

800ste voorstelling

Op 6 november, bij de start van ons verteltheater voor 3de kleuterjaren, waren we met eentje meer of minder aan de 800ste voorstelling toe.

We kregen 30 klassen over de vloer onder begeleiding van 36 juffen en 1 meester.

We mochten voor 485 kinderen ons verteltheater opvoeren en 109 begeleidende volwassenen, meestal oma's en opa's, genoten met volle teugen mee van onze vertelling.

Begegnungen mit Vlamen (Ontmoetingen met Vlamingen)

van Franz Fromme, Deutscher Verlag Die Osterlingen, Brüssel 1942.

Eén van de nieuwe aanwinsten voor ons archief van 2023.

Op een decemberavond in 1998 kwam op uitnodiging van het René De Clercqgenootschap, Wilfried Dolderer, de correspondent van de Standaard voor Duitsland, spreken over René De Clercq en Duitsland. Dolderer verwees in zijn voordracht naar dit boek van Fromme.

Fromme schetste zijn ontmoetingen met de Vlamingen: Andries Mac Leod, René De Clercq, Maurits Josson, Jef Simons, Wies Moens en Raf Verhulst. Het boeiendst vond ik de bijdragen over Andries Mac Leod en René De Clercq, daarover een korte tekst:

Andries Mac Leod.

De eerste kennismaking met iemand van Vlaanderen was met Andries Mac Leod. Toen Franz Fromme in 1911 als 30-jarige een bootreis naar het Noorden ondernam (IJsland) ontmoette hij Andries Mac Leod, hun voertaal was Engels, Mac Leod had Schotse voorouders, maar de familie woonde al 200 jaar in Vlaanderen, ik ben Vlaming zei Mac Leod.

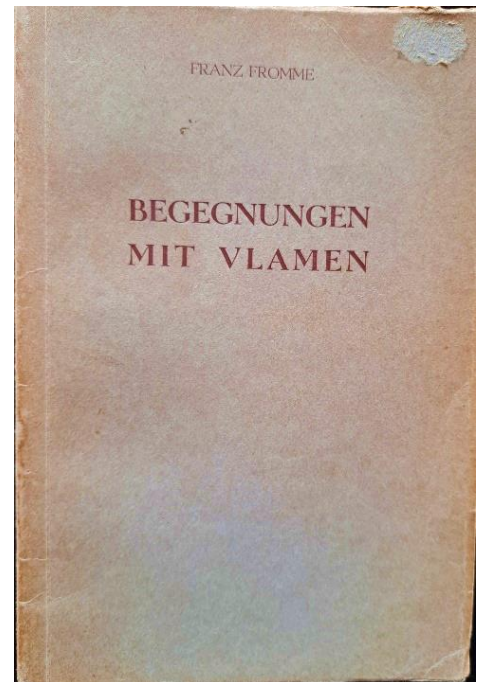
Na die reis in 1911 ging Franz Fromme op bezoek bij Andries in Gent. Hij werd afgehaald met de koets, de ouders van Andries waren welgestelde mensen, ze woonden in een mooi kasteeltje met twee torens, omringd door water, "Hof ter Meere". Het was gelegen aan de Reigerstraat 13 achter het Gentse Sint-Pieterstation, een toen nog half landelijke buurt. (Volgens ADVN en licentiaatsverhandeling van Filip Martens werd het vermoedelijk afgebroken in de jaren 1960 om arbeiderswoningen te bouwen).

Andries was de zoon van de vooraanstaande professor natuurkunde Julius Mac Leod, die een voorvechter was van de vernederlandsing van de Gentse Universiteit. Er kwamen veel mensen op bezoek, ook Virginie Loveling, een nicht van de familie. De professor Julius Mac Leod was altijd aan het werk, tijdens de diners waren er boeiende gesprekken. Franz Fromme had heel veel respect en achting voor de professor. Fromme begon zich te interesseren voor de verwantschap tussen het Plat- of Neder-Duits met het Vlaams-Nederlands en sprak een woordje Vlaams, dit leidde soms tot grappige misverstanden zoals toen Fromme na een overvloedig ontbijt zei: "ik ben zat", de Vlaamse familie was wel heel verbaasd dat dit op dit vroege uur al mogelijk was, maar in het Duits betekende "ich bin satt", ik ben vol, ik heb meer dan genoeg gegeten.

Met Andries ging Fromme op verkenning in Vlaanderen, naar de kunststeden en ook naar Sint-Martens-Latem bij de schilder Albijn (Binus) Van Den Abeele. Andries ging ook op bezoek bij Fromme in Lübeck. Toen de oorlog uitbrak vluchtten de Mac Leods naar Engeland, Fromme zei dat het hem leed deed en hij zich schaamde dat die mensen alles moesten achterlaten, Julius Mac Leod kwam nog naar Gent terug na de oorlog en stierf er in 1919.

René De Clercq.

Franz Fromme verbleef in 1916 soms in Nederland waar hij artikels schreef in "De Dietsche Stemmen" in het Plat- of Neder-Duits. De Clercq en Fromme hadden al wel van elkaar gehoord, maar hun eerste ontmoeting verliep als volgt: René De Clercq stond onaangekondigd aan de deur, hij stormde de trap op en hij haalde uit zijn achterzak een gedicht dat hij juist geschreven had en droeg het voor:

*"Mijn vijand heb ik lief
Omdat hij vijand is,
Indien hij mij uit laksheid hief
En haat geeft dien ik mis."*

René De Clercq, Franz Fromme en Rietjens waren na een bijeenkomst in Amsterdam aan het praten over kunst en reeds op weg naar het station voor de terugtocht naar Utrecht. Toen René De Clercq vernam dat Fromme nog nooit het Rijksmuseum bezocht had, vond René De Clercq dat ze de plannen moesten wijzigen, in Amsterdam blijven en de volgende dag naar het museum gaan. Fromme, De Clercq en Rietjens brachten de nacht door in een kroeg, ze kregen van de kroegbaas een kamer, Rietjens zocht het bed op en De Clercq en Fromme babbelden heel de nacht over kunst en literatuur, René De Clercq gaf een heel discours over Goethe. De volgende dag was René een goede gids in het Rijksmuseum, hij had een heel goede kijk op kunst vond Fromme. Franz Fromme had een tijd getwijfeld of hij schilder of schrijver zou worden.

Fromme bezocht René De Clercq ook thuis in Bussum. Ze gingen samen naar Renés vrienden, de schilders Gust Desmet en Fritz Van den Berghe.

In het Duitse boekje staat het gedicht "Ik kan U niet vergeten" in het Nederlands. René De Clercq schreef het toen hij heimwee had naar zijn geboortedorp.

Ik kan u niet vergeten

*Ik kan u niet vergeten,
Mijn simpel landekijn,
Bij mensen die veel weten,
Veel hebben en veel zijn.*

*Ik heb u nooit verloren
Uit de oogen van mijn ziel,
Mijn dorpken en mijn toren
En vaders zingend wiel.*

*Dat zingend wiel van vader,
Het bracht, met staag geruisch,
Den rijken avond nader
En 't bruine brood in huis.*

*Draait door mijn zang bijtijden
Een harder ronken rond,
Het maakt in lust en lijden
Mijn armen trots gezond.*

Toen René De Clercq als lid van De Raad Van Vlaanderen in 1917 op reis ging naar Duitsland, was het Fromme, die voor het Duitse Ministerie werkte, die de reizen organiseerde of voor de ontvangst zorgde. Ze bleven vrienden voor het leven, Fromme zag in René De Clercq een dichter en kunstenaar en kon het hem niet kwalijk nemen als De Clercq eens lastig was nadat hij te diep in het glas gekeken had.

Fromme bezocht het graf van René De Clercq op De Lage Vuursche nog voor het grafmonument van Cantré er stond.

Het boekje "Begegnungen mit Vlamen" werd uitgegeven in 1942 tijdens de tweede wereldoorlog, 10 jaar na het overlijden van René De Clercq.

Sabine

Een warme oproep

Ben je een jong gepensioneerd, ga je graag om met (klein)kinderen, vertel je graag een verhaal en ziet u het zitten dit verhaal te brengen voor een groep kinderen... dan verwelkomen we u heel graag in onze ploeg.

Jawel, voor ons kleutertheater hebben we dringend nood aan enkele spelers die afwisselend de rol van opa en nonkel kunnen vertolken en zo de druk op de huidige ploeg verlichten.

Kom even luisteren en misschien eens proberen. Even goede vrienden als het toch uw ding niet is.

Opa Guido is bereid het hele verhaal uit de doeken te doen en is bereikbaar op 0476 91 98 29 of op het mailadres van het René De Clercqgenootschap info@renedeclercq.be.

Over TAMAR van René De Clercq

Inhoud van het verhaal

Juda ontmoette de dochter van een Kanaanietisch man, Sjua was haar naam. Ze trouwden en kregen drie zonen: Er, Onan en Sjela.

Juda koos een vrouw voor zijn oudste zoon Er. Ze heette Tamar. Maar Er deed niet wat God wilde en werd ter dood gebracht. Weduwe Tamar bleef kinderloos achter. Daarna werd zij aan Onan gegeven, maar God bracht hem ter dood omdat hij weigerde het zwagerhuwelijk aan te gaan, want zijn kind zou gelden als een kind van Er. Tamar bleef dus kinderloos en ging weer bij haar vader wonen. Na een tijd stierf de vrouw van Juda. Sjela was intussen volwassen, maar Juda liet hem niet met Tamar trouwen. Hij wilde niet dat zijn derde zoon ook zou sterven.

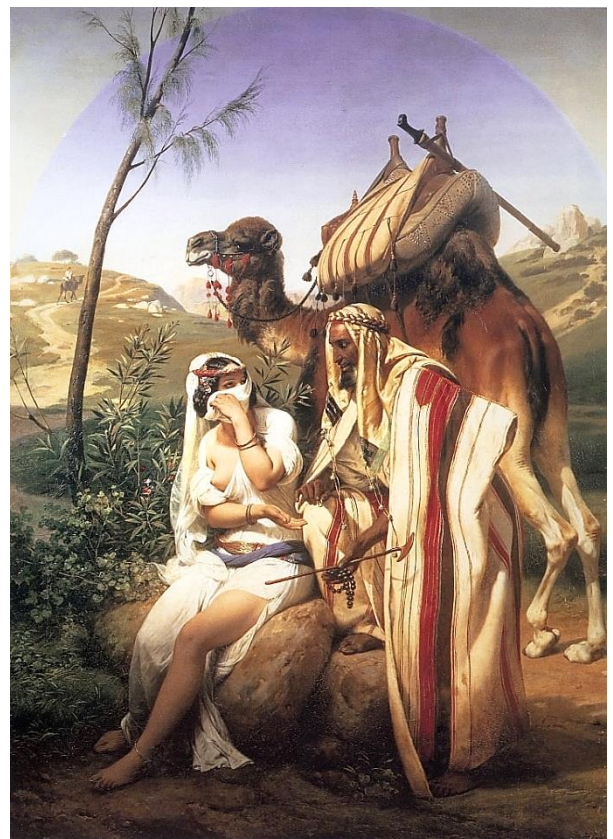
*Juda en Sjela, tekeningen van Fritz Van den Berghe
in Tamar van René De Clercq*

Tamar bedacht een plan: ze kleepte zich als prostituee, sluisde haar gezicht om haar identiteit te verbergen (zie schilderij), opdat Juda zelf gemeenschap met haar zou hebben. Ze nam zijn zegelring, zijn snoer en zijn staf als onderpand.

Toen Juda hoorde dat Tamar zwanger was, gebod hij eerst dat zij verbrand werd, na gestenigd te zijn. Maar toen hij vernam dat hijzelf door haar listige handelwijze om een erfgenaam te krijgen, de vader was riep hij uit: "Zij is rechtvaardiger dan ik." Tamar had een zware bevalling toen zij een tweeling, de zonen Peres en Zerach, baarde.

De personages

TAMAR	Kaänietin
JUDA	stamvader, zoon van Jakob en Lia
SJUA	Juda's vrouw
ER	eerste zoon van Juda
ONAN	tweede zoon van Juda
SJELA	derde zoon van Juda
HIRA	Juda's trouwe vriend
REUMA	dochter
DINA	dochter
NAHOR	Tamars vader
SERUG	Nahors zoon
BETHUEL	Nahors broeder
HAGAR	Tamars dienstmeid
KESED	Tamars zwager
EIER	Tamars zwager
HOGLA	Serugs huisvrouw
ZILPA	zondevrouw
BASMATH	zondevrouw

Tamar en Juda, Emile Jean Horace Vernet, 1840

René De Clercq en Tamar

René De Clercq schreef Tamar, te midden van zijn volle werkkraft, van zijn harde strijd, gewijd aan een heilige zaak, waarvan hij de prediker was: de vrijmaking van zijn geboortestreek, de heropleving van zijn volk.

Tamar is een werk van intense schoonheid, met bladzijden van ongeëvenaarde meesterlijkheid, zoals in de stille tragiek van Sjua's dood, in de onwrikbare, felle tweestrijd in Tamars ziel en haar vroom gebed in het wuivende woud, in de parabel-schone rozen-droom, en die haar hoogtepunt bereikt in haar offer bij de twee fonteinen en de strafdoening op de brandstapel.

René De Clercq dichtte deze Bijbelse roman tijdens zijn verblijf in Nederland, tussen het redactionele werk aan *De Toorts* en *Dietsche Stemmen*. De illustraties waren van Fritz Van den Berghe. Het werk werd beschouwd als een van de heerlijkste parels van onze Literatuur. Het boek is te lezen op de site www.renedeclercq.be ofwel rechtstreeks op deze link:

<https://www.rene-de-clercq.be/RDCweb/BoekenvanRDC/Tamar/TamarRDC1918.pdf>

Alfred Van Deuren maakte in 1918 een boekbespreking van dit werk. Ze verscheen in het tijdschrift *Vlaams Leven*. De tekst ervan is te lezen op de site, ofwel met deze directe link:

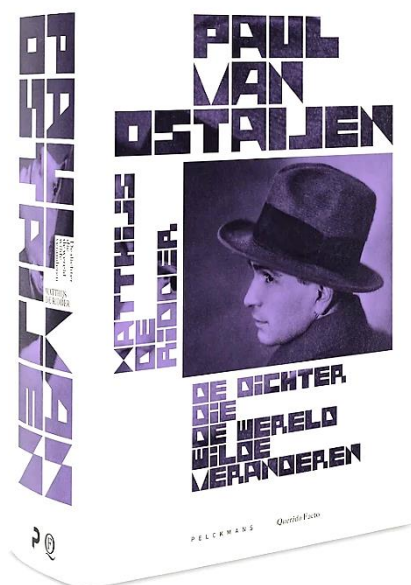
<https://www.rene-de-clercq.be/RDCweb/BoekenvanRDC/Tamar/TamarAVD.pdf>

André

Een Biografie van Paul Van Ostaijen

In april 2023 verscheen een biografie van ruim 900 pagina's over Paul Van Ostaijen, de dichter die de wereld wilde veranderen, door Matthijs De Ridder.

In 2008 bezocht Matthijs De Ridder het René De Clercqmuseum met wijlen Joost Vandommele als gids, Joost de kleinzoon van René De Clercq.

Matthijs was toen doctoraatstudent en de titel van zijn proefschrift was: *"Staatsgevaarlijk! De activistische tegentraditie in de Vlaamse letteren 1912-1933"*.

In 2009 kwam Matthijs De Ridder, op uitnodiging van het René De Clercqgenootschap, spreken over zijn nieuw boek *"Overture 1912 literatuur en Vlaamse Beweging aan de vooravond van de Grote Oorlog"*. Matthijs vertelde toen dat hij verbaasd was dat er zo goed als niets over René De Clercq, zijn gedichten en zijn invloed terug te vinden was in de literatuurgeschiedenis. Volgens De Ridder heeft René De Clercq met zijn evolutie de voorwaarden geschapen voor de avant-gardistische literatuurvernieuwing. Volgens Van Ostaijen zelf behoorde De Clercq's poëzie *"tot dit lyriese positivisme, zonder flou, zonder impressionisme, zonder hartsaandoening, reëel en niet uit-spattend, dat wij, expressionisten, steeds hebben gepostuleerd en nagestreefd."*

In zijn biografie over Paul Van Ostaijen verwijst de schrijver wel 18 keer naar René De Clercq. Vooral het ontslag van René De Clercq (en Antoon Jacob) als staatsambtenaar door de Belgische Staat, wekte de verontwaardiging van de jonge intellectuelen, waaronder Paul Van Ostaijen. Dit en nog veel meer staat te lezen in het boek van Matthijs De Ridder over Paul Van Ostaijen.

Sabine

Literatuur en muziek op de website van René De Clercq

Als je al de liedjes wil zien, klik dan op de knop **"Toondichters+partituren"**. Daar staan ongeveer 800 liedjes, in alfabetische volgorde. Voor de liedjes van De Clercq zelf moet je doorklikken op **"René De Clercq als componist"**.

De publicaties die over René De Clercq gaan kan je bereiken met de knop **"Publicaties"**. Hier staan ook de publicaties van het genootschap.

Webmaster André

Opstarten met www.renedeclercq.be.

Het scrollbare oranje veld toont de meest recente aanvullingen op de site. In dit voorbeeld zie je de toegang tot briefwisseling met Marie Delmotte en Ria Vervoort. Je kan ook de partituren van de laatst bijgekomen liedjes bekijken en beluisteren.

Als je de literaire werken van De Clercq wil zien, klik op **"Bibliografie"**. De meeste boeken zijn volledig ingescand met de originele druk. Van de boeken waar dat nog niet gebeurd is wordt enkel de omslag getoond.

